

Argentinski 'Nacionalni program za volontersko predavanje oružja'

Prepoznavajući vezu između razoružanja, zdravlja i ekonomije, Zakon br 26,216 je omogućio vrlo uspješan put dobrovoljnom i anonimnom otkupu oružja i municije. Namjera nije samo da se smanji broj vatrenog oružja u prometu, nego također promovira kulturu nenasilja i mirnog rješavanja sukoba kao primarni cilj sveobuhvatne kampanje civilnih društava o ovom pitanju.

U 2013. godini, 'Svjetsko vijeće za budućnost' je nagradilo argentinski 'Nacionalni program za dobrovoljnu predaju vatrenog oružja' sa Srebreanom nagradom za buduću politiku, što je upriličeno u partnerstvu s Uredom UN-a za pitanja razoružanja i Interparlamentarne unije na temu razoružavanja. Nagrada je uručena 23.oktobra 2013. godine na svečanosti održanoj u sjedištu UN-a u New Yorku.

'Svjetsko vijeće za budućnost' radi na tome da prenese neke od inovativnih i efikasnih elemenata argentinskog Programa na druge zemlje i regije. U 2014 godini, 'Svjetsko Vijeće za Budućnost' se pridružilo koaliciji 'Izaberi život bez oružja' na čelu sa UNDP-om u Bosni i Hercegovini, koja radi na tome da okupi sve zainteresovane i učesnike u kreiranju politike kako bi zajedno podijelili iskustva i praksu u prikupljanju vatrenog oružja.

Na prvi pogleda

Program se sastoji od dobrovoljne i anonimne predaje vatrenog oružja i municije, što je poznato kao "otkup" zbog finansijskog poticaja ponuđenog zauzvrat.

Saradnja sa argentinskom Nacionalnom bankom je rezultirala sa inovativnim načinom plaćanja koji garantuje anonimnost. Ostale mjere povjerenja uključuju neposredno uništavanje vatrenog oružja ispred osobe koja predaje oružje i blisko uključivanje civilnog društva.

Javne kampanje, obrazovanje i mediji su dali programu vidljivost, te su naročito dostupne ženama i djeci.

Promocija kulture mira je eksplicitni cilj programa kako bi se istakla nenasilna sredstava za rješavanje sukoba.

Pravna Referenca

Ley N° 26.216 Programa Nacional de Entrega Voluntaria de Armas de Fuego y Municiones [Nacionalni program za dobrovoljnu predaju oružja], 2006.

Povezani Programi

Resolución 249/11 Aprobación de la escala de valores del incentivo por la entrega voluntaria y anónima de armas de fuego y municiones del Programa Nacional de Entrega Voluntaria de Armas de Fuego [Odobrenje skale podsticajnih vrijednosti za anonimnu dobrovoljnu predaju oružja i municije prema Nacionalnoj dobrovoljnoj predaji vatrenog oružja], 2011.

Ley N° 26.919 Nuevo plazo de ejecución del Programa Nacional de Entrega Voluntaria de Armas de Fuego [Novi period

izvršenja Nacionalnog dobrovoljnog predavanja vatrenog oružja], 2013.

Izbor kao budući razvoj Programa

Ovaj zakon propisuje dobrovoljni i anonimni odkup pištolja i municije gdje se oružje razmijenjuje u mobilnim centrima uz finansijski podsticaj. To je pokazalo koliko se može postići kada civilna društva sarađuju sa vladom u postizanju društvenih reformi, što je nagrađeno nagradom 'Srebro buduće politike' u 2013. godini.

Ovaj vrlo uspješni Program je smanjio broj posjeda vatrenog oružja od strane civilnih lica u Argentini za više od 10%. Od početnog modela anonimne predaje uz naknadu, do reciklaže otapljenog materijala od čega se profit donirao dječijoj bolnici, ovaj Program je ispunio svih sedam principa za buduće donošenje zakona. Program se također proširio na kampanje o nasilju u porodici, prije svega usmjerene na žene, kao i na edukativne aktivnosti usmjerene na djecu.

Mjere povjerenja i transparentnosti su ugrađene u zakon sa redovnim sistemskim izvještavanjima i konsultacijom civilnog društva. Kako je Ministarstvo pravde i ljudskih prava u konačnici odgovorno za realizaciju Programa, veći naglasak je stavljen na izgradnju kulture mira s javnim zdravstvom, umjesto da bude okrenut ka vojnim, ili ciljevima odbrane.

Ovaj model Programa i dalje prolazi kroz promjene, a one uključuju prijedlog poreza na proizvodnju oružja koji bi izravno uticao na sistem zdravstvene zaštite. Osim toga, stalna provedba Nacionalnog programa može se, zavisno od političke volje, smatrati korisnom na godišnjem nivou.

Kartica uspjeha za budućnost Programa

Naši "Najbolji programi" su oni koje se slažu sa principima u budućem donošenju zakona, i oni koji prepoznaju da međusobno povezani interesi zahtijevaju i povezana rješenja. Jedinstveno istraživanje i analiza 'Svjetskog vijeća za budućnost' osiguravaju da važni univerzalni standardi održivosti i jednakosti, ljudska prava i slobode, kao i poštivanje prirode, budu koherentno povezani i uzeti u obzir prilikom kreiranja Programa.

Održivo korištenje prirodnih resursa

Kada je vatreno oružje i municija predana, proces uništavanja koristi ekološki prihvatljive metode gdje se otopljeni material prodaje, a otpadni materijal reciklira.

Jednakost i iskorjenjivanje siromaštva

Finansijski poticaj od otkupa smatra se važnim iznosom u nekim društvenim sektorima. 2011. godine ovaj poticaj je revidiran kako bi bio u skladu sa povećanjem životnih troškova.

Mobilni centri prijema oružja i posjeta lokalnim zajednicama kako bi se oružje prikupilo olakšava cijeli proces i smanjuje putne troškove.

Ostvaren profit iz procesa uništenja i recikliranja je doniran Garrahan Pediatric bolnici.

"Federalna nagrada" za obnovu sportskih objekata se dodjeljuje općini koja uništi najviše oružja po glavi stanovnika.

Pristup predostrožnosti

Pristup javnog zdravstva ove politike naglašava posljedice smrti i invalidnosti proistekle iz nasilja sa upotrebom oružja i nesreća.

Javne kampanje se fokusiraju na rizike od posjedovanja pištolja u kući, uključujući potencijalne upotrebu tamo gdje je prisutno nasilje u porodici.

Posebne aktivnosti su usmjerene na obrazovanje djece o rizicima koje nosi vatreno oružje, i to u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja. Jedna od takvih aktivnosti uključuje razmjenu pištolja za 'igračke mira'.

Javno učešće, pristup informacijama i pravda

Javna kampanja dizanja svijesti putem televizije i štampanih medija, sa otvorenim brojem 0800 za javne upite, dio je Outreach programa.

Također, Nacionalni program ima svoju web stranicu, kao i nalog na Facebook mreži, Twitteru (@Plandedesarme) i na YouTube-u.

Ovaj Program je vodilo i kreiralo civilno društvo koje je uspjelo povezati različite nadležnosti i doprinijeti "know-how-u" u velikoj mjeri.

Član 18 zakona nastavlja konsultacije sa civilnim društvom putem 'Interagency Firearm Policy Coordination Committee' koji uključuje i stručnjake za vatreno oružje.

Predato oružje se na licu mjesta blokira za upotrebu u prisustvu

osobe koja ga predaje, a kako bi se smanjila opasnost od krađe ili korupcije i kako bi se osigurala transparentnost i javno povjerenje.

Program se redovno revidira i sve informacije u vezi uništavanja oružja se objavljuju u argentinskom Službenom glasniku i online.

Dobro upravljanje i sigurnost ljudi

Nadležnost nadzornog tijela programa, 'Registro Nacional de Armas' (RENAR), prvo je prešao iz Ministarstva odbrane na Ministarstvo unutrašnjih poslova kao odraz prirode korištenja oružja u zemlji.

Sadašnji Program nadzire Ministarstvo pravde i ljudskih prava.

Program, koji je odobrio Kongres sa protivljenjem najkonzervativnijih desničara, jednoglasno se obnavlja na godišnjem nivou.

Zakon je proglasio nacionalno vanredno stanje kako bi se olakšalo provođenje Programa.

Federalna policija, vojska i snage sigurnosti dužni su da izvrše popis svojih zaliha i javno prijave Kongresu bilo kakvo neslaganja, i to na nivou kvartala.

O dobijenom i uništenom oružju se prave detaljni javni izvještaji.

Promocija kulture mira je eksplicitni cilj politike i promoviše nenasilno rješavanje sukoba.

Tamo gdje su lokalne samouprave bile uključene u realizaciju,

program se smatra uspješnijim.

✓ Integracije i međuodnosi

Iako postoji socijalno-ekonomska korist kod smanjenja korištenja vatrenog oružja u vezi sa invaliditetom, ubistvima i samoubistvima, ipak je teško dokazati kauzalnost.

‘Kordinacijski komitet Međuagencije za vatreno oružje’ postoji kako bi uvezao vladu, zakonodavstvo i akademsku zajednicu, dok ‘Konsultativno Vijeće civilnog društva’ promoviše relevantna istraživanja za najbolju primjenu Programa.

✓ Zajedničke ali različite odgovornosti

Uloge žena se također uzima u obzir, čak i ako one čine manjinu korisnika ili vlasnika oružja, jer su one potencijalne žrtve kada se oružje koristi kod zastrašivanja ili napada, naročito u slučajevima nasilja u porodici.

Nedavno je potpisana zajednička razolucija između ‘RENAR-a’ i Ministarstva sigurnosti kojom se utvrđuje da će, u slučaju nasilja u porodici, vlasništvo pištolja biti povučeno.

Djeca su uključena u kampanju podizanja svijesti, sa aktivnostima koje će ih u tom smislu obrazovati.

Kontekst

Nakon incidenta u kojem je 15-godišnji školarac otvorio vatru u školi u blizini Buenos Aires-a, gdje je ubio tri i ranio pet kolega iz razreda, 2004. godine je formirana ‘Argentinska mreža razoružanja’ (RAD) u cilju stvaranja mreže organizacija civilnog

društva da rade na oružanom nasilju.

U 2006. godini desila se još jedna tragedija kada je mentalno bolestan, ali ipak legitimni vlasnik pištolja, otvorio vatru u centru Buenos Aires-a gdje je ranio šest osoba i ubio Alfreda Marcenaca, mladog studenta. Negodovanje javnosti koje je uslijedilo dovelo je do 'RAD'-ovog predstavljanja prijedloga da se smanji broj oružja u opticaju u Ministarstvu unutrašnjih poslova Argentine (tada odgovorne agencije).

Predsjednik Nestor Kirchner se sastao sa 'RAD'-om koji je, shvativši obim problema oružanog nasilja, proglasio Nacionalno vanredno stanje pod prvim člankom Zakona 26,216 i pružio je svoju snažnu podršku Nacionalnom programu. Sve u svemu, zakon priznaje vezu između razoružanja, zdravlja i ekonomije, te klasificira nasilje kao značajni zdravstveni problem u Argentini.

Ciljevi

Zakon 26.216, član 4:

Smanjenje korištenja i širenje upotrebe oružja i municije.

Smanjenje nesreća i nasilja uzrokovane pristupom i upotrebom vatrenog oružja.

Povećavanje svijesti o rizicima posjedovanja i korištenja oružja.

Promovisanje kulture nenasilja i mirnog rješavanja sukoba kako bi se smanjio broj posjedovanja i korištenja vatrenog oružja.

Metode za implementaciju

Prvo, vatreno oružje se dobrovoljno i anonimno predaje u

prihvatni centar u zamjeni za finansijski poticaj. Poticaj se isplaćuje posebni procesom kreiranim u suradnji sa argentinskom Nacionalnom bankom koja garantuje anonimnost i izgradnju povjerenja. Oproštaj za dug vis-à-vis 'RENAR' postoji za legitimne vlasnike oružja koji predaju svoje oružje zbog kazne.

Vatreno oružje koje se odmah uništava ispred osobe koja predaje oružje je još jedan aspekt koji povećava povjerenje. Donirano vatreno oružje se uništava i topi, material se reciklira gdje je to moguće, a profit se donira Garrahan dječjoj bolnici. Formiranje javne kampanje i dizanje svijesti o rizicima posjedovanja vatrenog oružja i 0-800 broj za telefonska pitanja su važni za uspjeh Programa. Naglasak je također na ženama i djeci, sa posebnim aktivnostima edukovanja.

Uticaj

Početa faza Programa, kao što je propisano Zakonom 26,216, se smatrala uspješnom, sa jednim medijskim izvještajem u kojem se navodi da su "vlada i grupe civilnog društva koje su uključene u inicijativu daleko premašile čak i najoptimističnije ciljeve." Program je u međuvremenu jednoglasno obnovljen na godišnjoj osnovi od strane Kongresa.

U Programu razoružanja je do sada prikupljeno i uništeno više od 163.000 oružja (mart 2015. godine) od svog početka, od ukupno oko 1.400.000 registrovanog oružja. To znači da je više od 10% oružja uništeno u okviru Nacionalnog programa. Uništeno je i milion komada municije.

Uzročnu vezu između provedbe Programa i ubistva/samoubistva je teško dokazati. Ipak, opsežna analiza je izvršena od strane Inter-American Development Bank, i ona ukazuje na to da se određeni trendovi mogu primijeniti na Program.

Smanjenje kriminaliteta nije direktni cilj Programa koji ima za cilj društvene promjene sa mirnim rješavanjem sukoba i podizanje svijesti o rizicima posjedovanja vatrenog oružja. Bez obzira na to, u Argentini, uz Čile, stopa kriminala je među najnižim u Latinskoj Americi.

Potencijalni prenosivi model

Program proveden u Argentini ima višestruke aspekte koji mogu biti uključeni u prenosivi model. To uključuje uzimanje pristupa javnog zdravstva, proglašavanje nacionalnog vanrednog stanja, reviziju finansijskog poticaja protiv rasta troškova života i naglasak na ulogu žena i djece.

Nadalje, povećana garancija anonimnosti u plaćanju finansijskog poticaja smatra se kao posebno inovativna mjera i replicirana je u već postojeći model otkupa oružja u Brazilu. Isto tako, korištenje mobilnih mjesta prijema oružja je vrlo korisno kad su u pitanju udaljena područja i povećanje učestalosti opština u realizaciji Nacionalnog programa.

Za oružje koje nije predato u dobrom stanju su upućene kritike, ali bez namjere da se stvori komplikacija u trenutku prijema ili sukob sa vlasnicima oružja. Osim toga, naknada za ovakvo oružje nije bila ponuđena, ali je ono ipak uklonjeno iz opticaja.

Dodate informacije

Inter-American Development Bank. *Los Planes de Recolección de Armas en Latino América* [Planovi prikupljanja oružja u Latin Americi]. Pripremio Diégo M. Fleitas, August 2010.

[Web stranica argentinskog Nacionalnog programa za volontersko predavanje oružja](#)